

7822-11-1964/4

351.88(4):336

Belastingen

NOTA VOOR DE HEER MINISTER.

Betr.: Harmonisatie van de omzetbelastingen in de E.E.G..

In verband met het binnenkort in te nemen standpunt inzake de door de Europese Commissie bij de Raad ingediende ontwerp-richtlijn betreffende de harmonisatie van de omzetbelastingen - de eerste discussie in de E.E.G.-Raad wordt verwacht in januari of februari a.s. - heeft de Staatssecretaris van Financiën bijgaande nota opgesteld, welke in de Coördinatie-Commissie besproken is.

Inhoud van de nota.

De nota concludeert dat:

- 1) de Commissie bij haar voorstel over te gaan tot een omzetbelasting volgens het stelsel van de toegevoegde waarde te eenzijdig is uitgegaan van het gezichtspunt van de internationale concurrentieverhoudingen. Zij heeft de fiscale, sociale en conjunctuurpolitieke aspecten te veel uit het oog verloren. De Commissie laat voorts teveel onzekerheid over de inhoud van het in te voeren stelsel bestaan. In ieder geval staat vast dat alleen reeds de invoering van een ander stelsel in Nederland tot aanzienlijke verschuivingen in de belastingdruk zal leiden, ook al blijft de totale ontvangst aan omzetbelasting ongewijzigd;
- 2) de overgang naar een ander omzetbelastingstelsel, met alle moeilijkheden, welke die met zich brengt, gezien moet worden tegen de achtergrond van het opheffen van de fiscale grenzen tussen de Lid-Staten. De Commissie stelt dit doel niet scherp en algemeen genoeg en vraagt de regeringen ook niet een aantal verbintenissen aan te gaan, welke daarmee samenhangen, zoals bijv. de verhoging van het peil der directe belastingen in Frankrijk en Italië;
- 3) de Commissie verlangt dat de regeringen afstand doen van een belangrijk stuk autonomie op het fiscale terrein, hetgeen belangrijke gevolgen heeft voor de economische, de sociale en de conjunctuurpolitiek. Aangezien er in de E.E.G. geen organen zijn, die de politieke verantwoordelijkheid van de nationale regeringen kunnen overnemen en bovendien de invloed van de harmonisatie op de concurrentiepositie van het bedrijfsleven en op andere economische en sociale terreinen nog onvoldoende bekend is, wordt het voorstel prematuur geacht.

Op grond van deze conclusies wordt in de nota voorgesteld dat eerst klaarheid over een aantal onzekerheden moet bestaan, alvorens kan worden besloten tot het aanvaarden van een ander omzetbelastingstelsel. Dat betreft:

- a) het aanvaarden van de opheffing van de fiscale grenzen;
- b) het aangaan van een aantal daarmee verband houdende verbintenissen;
- c) de inhoud en de belangrijkste toepassingsmodaliteiten van het nieuwe stelsel.

Meningen in de Coördinatiecommissie.

In een door de Coördinatiecommissie ingestelde werkgroep bleek dat verschillende Ministeries een wat anders genuanceerd standpunt innemen. Indien, zoals te verwachten is, in Brussel de opheffing van de fiscale grenzen als doelstelling niet door alle Lid-Staten van de E.E.G. zal worden aanvaard, komt Nederland voor de vraag te staan of het zijn medewerking moet geven aan een gelijkschakeling van de omzetbelastingstelsels met het oog op een minder verreikend doel, te weten een zo groot mogelijke interne en externe neutraliteit van die stelsels.

Een deel van de werkgroep achtte een verandering van stelsel om die reden minder urgent. Eerst indien het gesprek over de opheffing van de grenzen volledig vastgelopen zou zijn, zou nader bezien moeten worden of en in hoeverre maatregelen tot vergroting van de neutraliteit - eventueel door aanpassingen in het huidige Nederlandse cascdestelsel - noodzakelijk blijken.

Een ander deel achtte overgang op een ander stelsel wel noodzakelijk, teneinde meer greep te krijgen op het misbruik dat andere E.E.G.-landen momenteel maken van de mogelijkheden tot het opleggen van compenserende heffingen bij de invoer en het verlenen van restitutie bij de uitvoer.

Bijzondere aspecten voor de Landbouw.

Hoewel een groot aantal landbouwprodukten momenteel in Nederland is vrijgesteld van omzetbelasting, is in de prijs van die produkten toch een zekere omzetbelastingdruk aanwezig, doordat de producenten en handelaren omzetbelasting hebben betaald op de goederen en diensten, welke zij voor hun bedrijfsvoering nodig hebben (de z.g. voordruk). Bij invoer wordt deze niet gecompenseerd, zodat de ingevoerde produkten te goedkoop op de Nederlandse markt komen. Bij uitvoer vindt vrijwel geen restitutie plaats (o.a. omdat het Ministerie v. Financiën veevoeders en kunstmest niet beschouwt als grond- en hulpstoffen, waarvoor de wet restitutie bij uitvoer toestaat), zodat de uitvoerprodukten te duur zijn.

Het Nederlandse Landbouwbedrijfsleven gevoelt dit gebrek aan neutraliteit inderdaad als een bezwaar. Voorts wordt vaak terecht of ten onrechte critiek uitgeoefend op de door andere E.E.G.-landen toegepaste compenserende heffingen bij invoer en restituties bij uitvoer.

Voor de Landbouw in Nederland zou een gemeenschappelijke overgang naar een omzetbelasting volgens het stelsel van de toegevoegde waarde, dat voor de Landbouw een grotere neutraliteit biedt dan het huidige cascadestelsel, een zekere aantrekkelijkheid hebben.

Om psychologische en politieke redenen t.o.v. de boeren en om redenen van in hoofdzaak sociale aard t.a.v. de belastingheffing in de verdere stadia van de bedrijfskolom, zouden de gevolgen van een dergelijke overgang echter moeten worden gemitigeerd door het scheppen van een bijzonder regime voor landbouwprodukten, zoals uiteengezet in mijn nota van 24 november j.l. (V/39840).

Indien zou blijken dat de door Financiën beoogde houding, waaraan een zekere logica niet te ontzeggen valt, Nederland in Brussel in een geïsoleerde positie zou brengen, lijkt het wenselijk medewerking te verlenen aan een verdere uitwerking van een gemeenschappelijk stelsel, teneinde te bereiken dat daarin voldoende vrijheid wordt gelaten om aan specifiek Nederlandse behoeften, onder meer wat betreft de landbouwprodukten, tegemoet te kunnen komen.

De nota concludeert dat:

1) de Commissie bij haar voorstel over te gaan tot een omzetbelasting volgens het stelsel van de toegevoegde waarde tevens en zij is uitgegaan van de internationale concurrentievervalsing aspecten te verzoeken. De Commissie laat voortdurend de hand over de inhoud van het in te voeren stelsel in ieder geval vindt vast dat alleen reeds de overgang van een ander stelsel in Nederland tot aanzienlijke schuivingen in de belastingdruk zal leiden, met name de totale ontvangst aan omzetbelasting ongeveer 10%

DE DIRECTEUR-GENERAAL VAN DE
VOEDSELVOORZIENING EN DE VISSERIJEN,

(Ir. J.A.P. Franke).

A.H.N.

Jo/ES

25 november 1964

2) de overgang naar een ander omzetbelastingstelsel met alle moeilijkheden, welke die met zich brengt, gelijk met een ander land in de achtergrond van het ophoffen van de fiscale eenheden tussen de Lid-Staten. De Commissie stelt die doelstelling echter te bereiken en vraagt de regering om te onderzoeken of een dergelijke overgang aan te gaan, welke daartoe de nodige maatregelen zal moeten nemen. De vergoeding van het deel der belasting die wordt betaald in Italië.

3) de Commissie verzoekt de Nederlandse regering afstand te doen van een belangrijk stuk van het fiscale terrein, hetgeen een belangrijke sociale en de conjunctuurpolitieke aspecten er is de E.E.G. geen orgaan die de politieke verantwoordelijkheid van de nationale regering kan overnemen en bovendien de invloed van de handelspolitiek op de concurrentiepositie van het bedrijfsleven en op andere economische en sociale terreinen nog onvoldoende bekend is, wordt het voorstel prematuur geacht.